

I väntan på leverans.
Upplag med granitblock
från Hallindens Granit

Ökad efterfrågan i flera år

Efterfrågan på både svensk och importerad natursten har varit stigande under 10-15 år, med en god prisutveckling.

– Våra medlemsföretag har kunnat genomföra viktiga investeringar med fokus på digital omställning och fossilfri produktion, sammanfattar Kai Marklin, ordförande för Sveriges Stenindustriförbund.

TEXT: PETER WILLEBRAND

TILLVÄXTEN I SVENSK stenindustri har i flera år stadigt legat något högre än den genomsnittliga tillväxten i svensk byggsektor, som under 2025 väntas ligga i spannet 2-3 procent, med relativt stora variationer mellan olika sektorer.

– Den totala omsättningens bland medlemsföretagen i Sveriges Stenindustriförbund ökade under år 2025 med 3,4 procent jämfört med 2024, berättar Kai Marklin, förbundets ordförande.

Der fanns under året inga inrapporterade konkurser och skedde heller inte några strukturaffärer som förändrade styrkeförhållandena i branschen. Medlemsföretagens intäkter från naturstensverksamheter omsätter drygt 1,4 miljarder kronor och branschen sysselsätter drygt 1200 personer.

– Branschen domineras i dag av ett

15-20-tal familjeföretag inom både brytning och entreprenadverksamhet. Merparten har varit verksamma inom stenindustrin i decennier, sammanfattar Kai Marklin.

Antalet aktiva svenska täkter uppgår till drygt 50 stycken. Den enskilt största brytningen i volym sker i form av granitblock, varav ungefär hälften exporteras.

BRANSCHEN HAR RELATIVT väl stått emot den lågkonjunktur som under senare år slagit hårt mot nybyggnation. Istället har projekt inom infrastruktur, utomhusmiljö och industribyggnation varit drivande, särskilt inom grön omställning och logistik.

– Det har framför allt gynnat företag som är inriktade på granitproduktion.

FOTO: HALLÄNDENS GRANIT

Ett typiskt exempel är det pågående infrastrukturprojektet Slussen i centrala Stockholm som är det största stenprojektet i modern tid och belönades med Stenpriset 2025. Flera konkurrerande stenföretag har samarbetat för att säkra

SVENSK NATURSTENSPRODUKTION - I SIFFROR

Naturstensbrott finns i hela Sverige. I urberget bryts granit, gnejs, diabas och gabbro, i den yngre sedimentära berggrunden i södra Sverige bryts huvudsakligen ordovicisk kalksten och i fjällberggrunden bryts både kalksten och skiffer.

Under 2024 levererades drygt 173 000 ton natursten i form av handelsblock, halvfabrikat och färdiga stenprodukter från 53 producerande naturstentäkter som drivs av totalt 28 olika företag.

Produktionen har minskat något sedan 2022. Motsvarande siffror för 2023 var 177 000 ton, fördelat på 58 producerande brott och 34 företag.

Övervägande antalet naturstentäkter producerade granit (21 st) eller kalksten/marmor (17 st).

Idag används i praktiken all sten som bryts ur berget. Det som inte blir block

blir till exempel ballast. Den totala utleveransen av bergmaterial från täkterna under 2024 var 1,6 miljoner ton, något högre än 2023 års siffra (1,1 miljoner ton).

I många mindre stenbrott sker brytningen kampanjvis. Vissa år produceras enbart natursten från föregående års brytning.

Många naturstentäkter krossar även restmaterial från tidigare brytning och äldre upplag för leverans som olika typer av ballast.

Svensk naturstensproduktion är förhållandevis liten ur ett nordiskt perspektiv. Norge är Nordens ledande stenproducent, runt 1 miljon ton blocksten produceras varje år där den populära larvikiten står för ungefär en tredjedel.

Källa: SGU

leveranserna säger Kai Marklin.

Även ökade krav på både hållbarhet och återbruk har gynnat efterfrågan.

– Restaurering är en sektor som ökat snabbt under senare år, drivet av kulturvårdande institutioner som Svenska kyrkan och Statens fastighetsverk, säger Kai Marklin.

– Många stora privata fastighetsbolag har också renoverat sina bestånd med fokus på att ersätta gammal skadad natursten.

Till utmaningarna räknas i första hand

täktillståndens begränsningar i uttagsvolymer och det krävande arbetet med att förnya dem.

– Många brytande stenföretag har svårt att bygga upp lager i takt med att efterfrågan ökat, vilket bidragit till långa ledtider på de mest populära stensorterna inom till exempel inredning.

– Arbetskraftsbrist, successioner och kompetensutväxling är andra återkommande hinder för tillväxt. Det är å andra sidan ett generella problem inom många branscher, säger Kai Marklin. ■

Brytning, leveranser och export av natursten (block och plattor) 2024

Bergart	Antal täkter		Antal företag		Brytning totalt		Levererad natursten	
	2024	2023	2024	2023	2024 kton	2023 kton	2024 kton	2023 kton
Diabas och gabbro	7	8	2	2	122	180	18	17
Gnejs	3	5	3	5	48	170	12	10
Granit	21	22	9	9	552	335	112	114
Kalksten och marmor	17	16	9	11	73	84	30	30
Blocksten övrigt (skiffer, kvartsit, mylonit)	5	7	5	7	43	108	1	6
Summa	53	58	28	34	837	877	173	177
Suma inkl. restprodukter							1 639	1 087